

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 marca 2018 roku

Sąd Okręgowy w Suwałkach I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący	SSO Joanna Walczuk
Protokolant	starszy sekretarz sądowy Edyta Rzodkiewicz

po rozpoznaniu w dniu 9 marca 2018 roku w Suwałkach

na rozprawie

sprawy z powództwa H. S.

przeciwko Skarbowi Państwa - Sądowi Rejonowemu w Augustowie, Sądowi Okręgowemu w Suwałkach zastępowanym przez Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej

o zapłatę odszkodowania

1. Powództwo oddala w całości.
2. Odstępuje od obciążania powoda kosztami procesu.
3. Przyznaje ze Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Suwałkach rpr. W. M. kwotę 7.200 zł (siedem tysięcy dwieście złotych) powiększoną o należny podatek VAT, tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną świadczoną powodowi z urzędu.

SSO Joanna Walczuk

I C 310/17 UZASADNIENIE

W pozwie skierowanym przeciwko Skarbowi Państwa- Sądowi Rejonowemu w Augustowie oraz Sądowi Okręgowemu w Suwałkach H. S. domagał się zasądzenia na swoją rzecz zadośćuczynienia w kwocie 50000 zł za krzywdę spowodowaną bezprawnym skierowaniem bez jego zgody do domu pomocy społecznej na mocy prawomocnego postanowienia Sądu Rejonowego w Augustowie III Wydziału Rodzinnego i Nieletnich w sprawie III RNs 109/04 .

W ocenie powoda odpowiedzialność za krzywdę wyrządzoną powodowi ponosi nie tylko Sąd Rejonowy w Augustowie , ale również Sąd Okręgowy w Suwałkach, który rozpoznając apelację od postanowienia Sądu I instancji nie dostrzegł braku aktualnej opinii biegłych co do stanu zdrowia powoda (pozew-k. 2, sprecyzowanie podstawy faktycznej powództwa- k. 17, skierowanie żądania przeciwko Sądowi Okręgowemu w Suwałkach- k. 73 , stanowisko pełnomocnika z urzędu wyznaczonego powodowi- k. 66 akt sprawy). Uzasadniając swoje roszczenie w toku procesu, powód wskazywał, iż niedbałe prowadzenia postępowania w sprawie III RNs 109/04 spowodowało bezpodstawne umieszczenie powoda w domu pomocy społecznej bez jego zgody. Sąd winien był bowiem rozpoznając wniosek o umieszczenie w domu pomocy społecznej zasięgnąć odrębnej opinii biegłych. Powód podawał, iż na skutek pobytu pogorszył się jego stan zdrowia , powód odbierał umieszczenie w domu pomocy społecznej jako pozbawienie wolności.

W odpowiedzi na pozew Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej zastępująca statia fisci Skarbu Państwa wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz Skarbu Państwa kosztów procesu , w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Strona pozwana zakwestionowała powództwo zarówno co do zasady, jak i co do wysokości. Po pierwsze Skarb Państwa zajął stanowisko, iż powód nie legitymuje się prejudykatem koniecznym w świetle art. 417² kpc do tego, by formułować roszczenie, którego źródłem jest wydanie niezgodne z prawem orzeczenia. Powód nie wskazał, w jakim okresie przebywał w domu pomocy społecznej, nie opisał , na czym polegało pogorszenie jego stanu zdrowia, nie wykazał także związku przyczynowego pomiędzy umieszczeniem w domu pomocy społecznej , a ewentualnym pogorszeniem zdrowia. Powód na rozprawie apelacyjnej w dniu 15 grudnia 2004r. stwierdził, że chce być umieszczony w domu pomocy społecznej . Strona pozwana podkreślała również, iż H. S. nie wykazał, dlaczego akurat kwota 50000 zł miałyby rekompensować ewentualną krzywdę z tego tytułu.

Niezależnie od powyższych argumentów Skarb Państwa podniósł zarzut przedawnienia roszczenia powoda, powołując się na treść art. 442¹§1kc. Skoro powód źródła swojej krzywdy upatruje w prawomocnym postanowieniu sprawie III RNs 109/04 (postanowienie utrzymane w mocy postanowieniem Sądu Okręgowego w Suwałkach z dnia 15 grudnia 2004r.) oznacza to, że pozew wniesiony w dniu 5 maja 2016r. został wniesiony po upływie dziesięcioletniego terminu przedawnienia (odpowiedź na pozew- k. 138- 140 akt sprawy).

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 1 października 2004r. wpłynął do Sądu Rejonowego w Augustowie wniosek o umieszczenie H. S. bez jego zgody w domu pomocy społecznej z uwagi na okoliczność, iż nie radzi on sobie w codziennym życiu, ulega manipulacjom innych ludzi w konsekwencji ze źródła dochodu (renty inwalidzkiej) powoda korzystają inne osoby. Na skutek nieporadności powoda jego mieszkanie jest zdewastowane, a nieumiejętne próby ogrzania domu mogą spowodować pożar (wniosek- k. 2, 3 akt sprawy II RNs 109/04). Sąd Rejonowy w Augustowie w toku postępowania dowodowego posiłkował się opinią sporządzoną przez dwóch biegłych psychiatrów w dniu 20 września 2004r. na potrzeby postępowania w sprawie IC 269/03, w której stwierdzono u powoda postępujący i przewlekły od 2000r. proces schizofreniczny (opinia biegłych psychiatrów z dnia 20 września 2004r.-k. 4-6 akt sprawy III RNs 109/04). H. S. był w toku postępowania reprezentowany przez pełnomocnika z urzędu adw. C. S. (vide: akta sprawy III RNs 109/04) Postanowieniem z dnia 21 października 2004r. Sąd Rejonowy w Augustowie orzekł skierowanie H. S. do domu pomocy społecznej bez jego zgody (postanowienie- k. 18 akt sprawy III RNs 109/04). W uzasadnieniu Sąd wskazał, iż zarówno stan mieszkania zajmowanego przez H. S., jak i zeznania świadków: L. M., E. Ł. wskazują, iż zostały spełnione przesłanki z art. 38 i art. 39 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego warunkujące możliwość umieszczenia H. S. w domu pomocy społecznej bez jego zgody (uzasadnienie postanowienia- k. 20-22 akt sprawy (...) 109/04). Od postanowienia został wywiedziona apelacja kwestionująca wnioski zawarte w opinii psychiatrycznej co do niemożności zaspokojenia przez H. S. podstawowych potrzeb życiowych oraz podważająca złe warunki bytowe, w których żył powód (apelacja- k. 25-27 akt sprawy). Na rozprawie przed Sądem Okręgowym H. S. wyraził zgodę na skierowanie do domu pomocy społecznej, wskazując, że w takiej sytuacji postanowienie Sądu Okręgowego jest zbędne. Jednocześnie H. S. popierał złożoną apelację (protokół rozprawy przed Sądem II Instancji- k. 33 v. akt sprawy III RNs 109/04). Postanowieniem Sądu Okręgowego w Suwałkach z dnia 15 grudnia 2004r. apelacja została oddalona (k. 35 akt sprawy III RNSs109/04).

W dniu 28 lutego 2005r. H. S. został przyjęty do domu pomocy społecznej K. w S. (k. 46 akt sprawy III RNs 109/04) Postanowieniem Sądu Rejonowego w Augustowie z dnia 3 lipca 2007r. na skutek wniosku H. S. został on zwolniony z domu pomocy społecznej (postanowienie- k. 50 akt sprawy).

Sąd zważył, co następuje:

Powód w niniejszej sprawie dochodzi zadośćuczynienia za bezprawne jego zdaniem pozbawienie wolności w sprawie III RNs 109/04 polegające na umieszczeniu w domu pomocy społecznej bez zgody powoda, w szczególności bez

sporządzenia odrębnej, jedynie na potrzeby postępowania w sprawie II RNs 109/04 opinii psychiatrycznej w sprawie. Tym samym roszczenie o zadośćuczynienie powoda jest oparte o art. 417² kc zgodnie z którym, jeżeli przez zgodne z prawem wykonywanie władzy publicznej została wyrządzona szkoda na osobie, poszkodowany może żądać całkowitego lub częściowego jej naprawienia oraz zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę, gdy okoliczności, a zwłaszcza niezdolność poszkodowanego do pracy lub jego ciężkie położenie materialne wskazują, że wymagają tego względy słuszności. Roszczenie o naprawienie krzywdy podlega reżimowi przedawnienia określonego w art. 442¹ §1 kc, który stanowi, że roszczenie o naprawienie krzywdy przedawnia się z upływem trzech lat od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się lub mógł dowiedzieć o szkodzie przy zachowaniu należytej staranności. Jednocześnie ten termin nie może być dłuższy, niż dziesięć lat od zdarzenia, które szkodę wywołało.

Skoro postanowienie Sądu Rejonowego w Suwałkach stanowiące źródło krzywdy powoda uprawomocniło się w dniu 15 grudnia 2005r., roszczenie wywodzone w 2016r. jest roszczeniem przedawnionym i jako takie podlega oddaleniu.

Ponadto należy zauważyć, że powód w niniejszym postępowaniu nie dowiódł żadnych działań pracowników Sądów bądź pracowników domu pomocy społecznej K. pozostających w związku z ewentualnym pogorszeniem jego stanu zdrowia. Nie wykazał także by orzeczenie Sądu Rejonowego w Augustowie było bezprawne. W zeznaniach złożonych przez Sądem powód wskazuje, że w początkowym okresie pobytu z domu pomocy społecznej jego stan zdrowia poprawił się, później się pogorszył. Wszelkie negatywne konsekwencje zdrowotne powód wiąże z samym umieszczeniem w domu pomocy społecznej bez jego zgody, gdy tymczasem taką zgodę w postępowaniu apelacyjnym w sprawie III RNs 109/04 przed Sądem Okręgowym wyraził. Z uwagi na skutecznie podniesiony przez stronę pozwaną zarzut przedawnienia, zbędnym było powoływanie biegłego z zakresu psychiatrii na okoliczność ustalenia, jak na przestrzeni lat zmieniało się zdrowie psychiczne powoda i jaki wpływ na to zdrowie miało umieszczenie blisko trzynastu lat temu w ośrodku. Tak sformułowany wniosek dowodowy pozostaje zbędny dla rozstrzygnięcia sprawy. Reasumując, Sąd uznał, iż powód nie sprostował ciężarowi dowodu wynikającemu z art. 6kc i nie dowiódł w postępowaniu sądowym okoliczności pozwalających na uwzględnienie żądania z art. art. 417² kc.

Mimo uznania niezasadności żądania powoda i przegrania w 100% procesu, Sąd na zasadzie art. 102 kpc odstąpił od obciążania powoda kosztami procesu. Przemawiają za tym względy słuszności. Powód dotknięty ułomnościami natury fizycznej(wzrok) i psychicznej toczył w okręgu tutejszego Sądu z różnym rezultatem wiele procesów. Z racji wskazanych wyżej właściwości osobistych mógł działać w przeświadczeniu o słuszności swoich racji. Obciążanie powoda kosztami niniejszego procesu stanowiłoby w jego sytuacji życiowej dodatkowy ciężar nie do udźwignięcia, rodząc po raz kolejny głębokie, subiektywne przekonanie o pokrzywdzeniu przez wymiar sprawiedliwości. Zasady słuszności (uwagi na osobiste właściwości powoda) wymagają więc w ocenie Sądu by odstąpić od obciążania powoda kosztami procesu na rzecz strony przeciwnej.

O wynagrodzeniu pełnomocnika z urzędu reprezentującego powoda Sąd orzekł w oparciu o §2 pkt.6 Rozp. Min Spraw. w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015r. (Dz. U. z 2015r. poz. 1804 w brzmieniu obowiązującym na dzień wniesienia pozwu.